

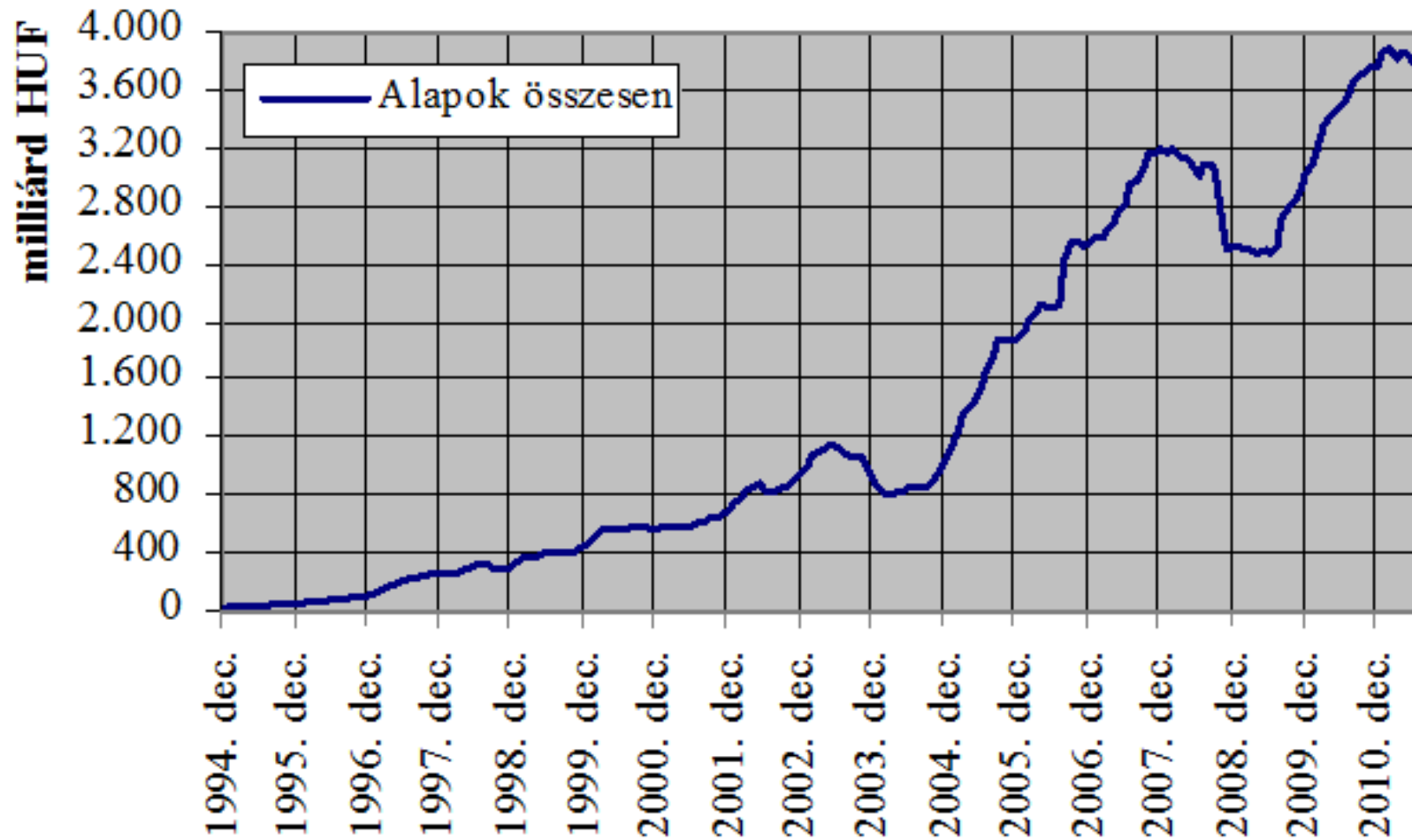
cutting through complexity™

Befektetési alapok működése, jogszabályi háttere

Nagy Péter, szenior menedzser
2011. November 16.

- **Alap definíciója, alapok típusai**
- **Alap működése, fontosabb résztvevők**
- **Jogsabályi háttér és annak változásai**
 - Tőkepiaci törvény
 - 215/2000 kormányrendelet
 - Egyéb jogsabályok

Háttér / adatok – Befektetési alapok vagyonának alakulása

Háttér / adatok – Befektetési alapok vagyonának alakulása

milliárd Ft

	2007.12.31	2008.12.31	2009.12.31	2010.12.31	2011.03.31	2011.06.30
NYILVÁNOS NYÍLTVÉGŰ ÉRTÉKPAPÍRALAPOK	2 037	1 402	1 864	2 200	2 209	2 181
EGYÉB ALAPOK	1 153	1 124	1 135	1 563	1 614	1 614
MINDÖSSZESEN	3 190	2 526	2 998	3 763	3 823	3 795

- **Alapkezelő** **26**
- **Alap** **kb 470**
- **Befektetési jegy sorozat** **kb 530**

Háttér / adatok – TOP 10

Milliárd Ft

Alapkezelő	Befektetési jegy sorozat	Összes nettó eszközérték
OTP	75	675,3
K&H	86	608,8
ERSTE	32	460,8
BUDAPEST	42	226,1
Raiffeisen	24	175,4
CIB	15	149,9
AEGON	27	146,5
CONCORDE	34	134,4
MKB	37	113,8
Pioneer	31	107,0

▪ Deviza

HUF

EUR

USD

PLN

RON

CZK

BGN

- **Alap definíciója, alapok típusai**
- **Alap működése, fontosabb résztvevők**
- **Jogsabályi háttér és annak változásai**
 - Tőkepiaci törvény
 - 215/2000 kormányrendelet
 - Egyéb jogsabályok

Definíció

Befektetési jegyek nyilvános/zártkörű kibocsátásával létrehozott és működtetett,

jogi személyiséggel rendelkező vagyontömeg, amelyet

a befektetési alapkezelő a befektetők általános megbízása alapján, azok érdekében kezel.

Befektetési eszköz

- Ingatlan
- Értékpapír
 - hagyományos (részvény, kötvény, pénzpiaci)
 - különleges (európai, származékos, indexkövető, „alapok alapja”)

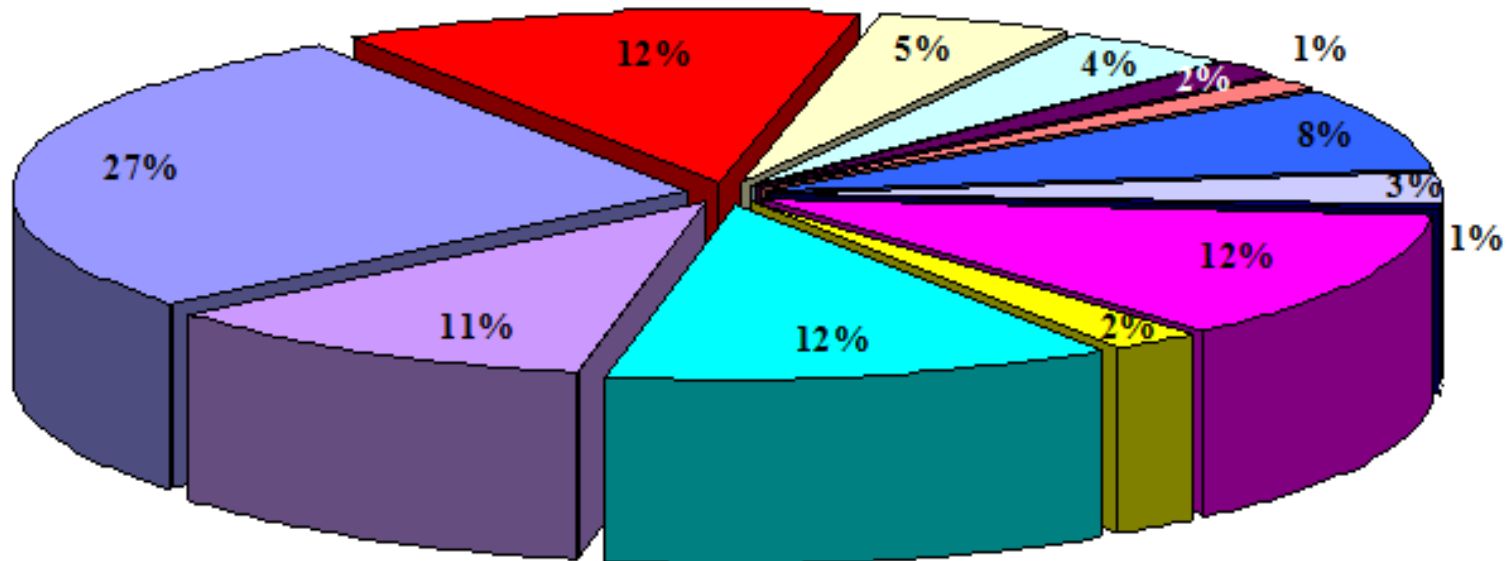
Befektetők köre

- nyilvános
- zártkörű (befektetők köre előre meghatározott)

Visszaváltási lehetőség

- nyílt végű (bármikor visszaváltható)
- zárt végű (csak a befektetési jegy lejártakor váltható vissza)

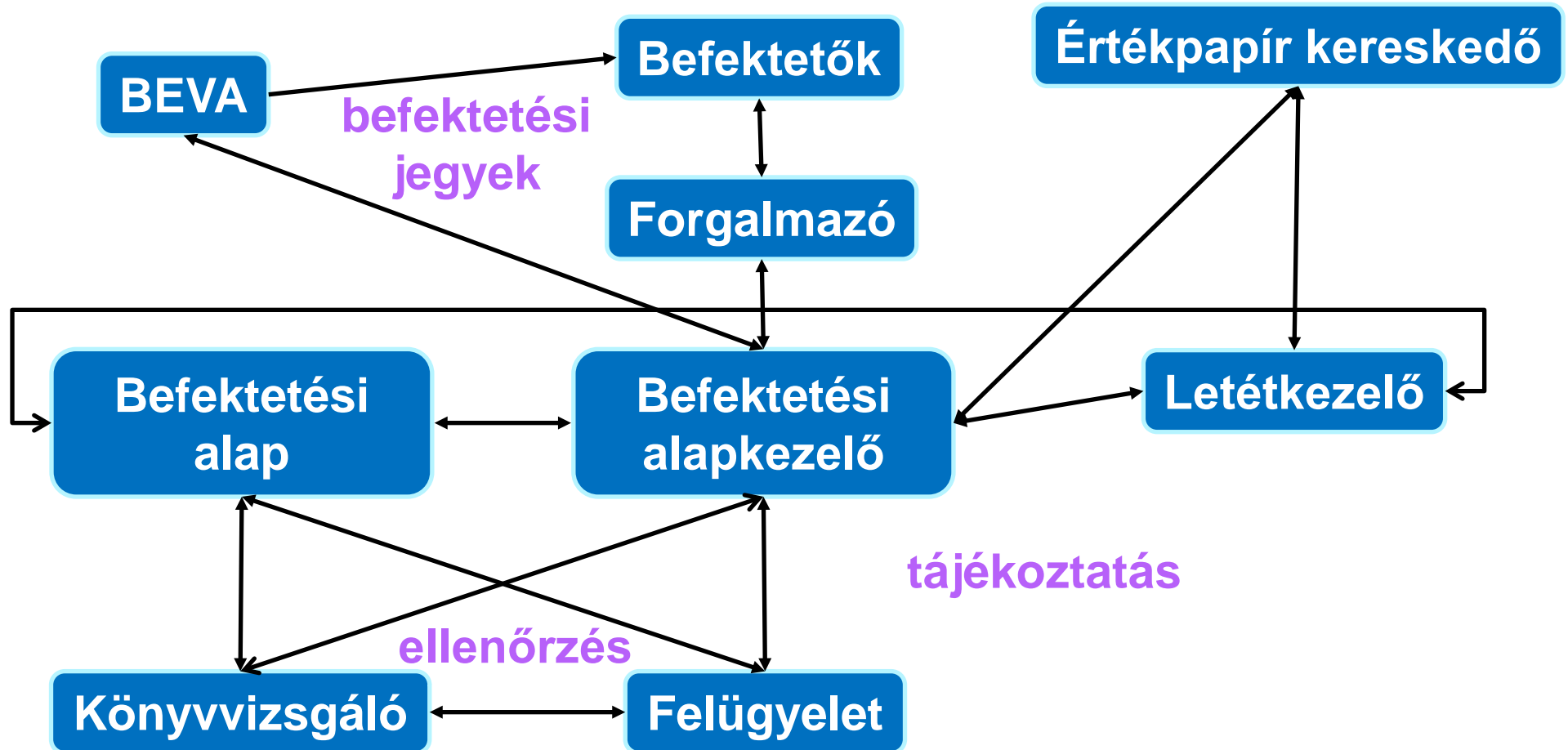
**Az alapok vagyonának megoszlása kategóriák szerint
2011. június 30.**

■ Likviditási alapok	■ Pénzpiaci alapok	□ Rövid kötvényalapok
□ Hosszú kötvényalapok	■ Kötvénytúlsúlyos vegyes alapok	□ Kiegyensúlyozott vegyes alapok
■ Részvénytulajdonosi alapok	□ Tiszta részvény alapok	■ Egyéb, nem besorolt alapok
■ Garantált alapok	■ Származtatott alapok	■ Zártkörű értékpapír- és speciális alapok
■ Nyilvános ingatlanalapok		

- Alap definíciója, alapok típusai
- **Alap működése, fontosabb résztvevők**
- **Jogsabályi háttér és annak változásai**
 - Tőkepiaci törvény
 - 215/2000 kormányrendelet
 - Egyéb jogsabályok

Működésben részt vevő szereplők

Alap létrehozása

- Felügyeleti engedély,
- Felügyeleti nyilvántartásba vétel kérelem alapján:
 - Szükséges saját tőke eredményes befizetése
 - Minimális saját tőke:
 - Nyilvános értékpapíralap: 200 m Ft
 - Nyilvános ingatlanalap: 1mrd Ft
 - Zártkörű értékpapíralap: 100 m Ft
 - Zártkörű ingatlanalap: 500 m Ft

Befektetési jegyek kibocsátása, forgalmazása

- Befektetési jegyeknek meghatározott tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie
- Befektetési jegy tulajdonosát hozamra jogosítja fel
- Forgalmazást a Tpt. szabályozza
- Befektetési jegyet a központi értéktár (KELER) keletkezteti – befektetési jegy eladás, illetve törli - visszaváltás (befektetési alapkezelő kezdeményezésére)
- Nyílt végű alap esetében ez naponta történik
- Egy alapon belül több sorozat kibocsátható

Befektetési jegyek kibocsátása, forgalmazása (2)

- Értékesítést forgalmazók végzik
- Nyilvános nyílt végű alap esetében az alap futamideje alatt folyamatosan
- Elszámolás a kezelési szabályzatban meghatározott értéknapra megállapított egy jegyre jutó eszközértéken történik
- Visszaváltási megbízás és elszámolás közötti időtartam:
- Értékpapír alap esetében max. 3 nap
- Ingatlan alap esetében max. 90 nap

Befektetési jegyek kibocsátása, forgalmazása (3)

- Kibocsátási maximum megállapítható
- Forgalmazás felfüggesztése elháríthatatlan külső ok miatt, befektetők érdekében történik:
 - Alap nettó eszközértéke nem állapítható meg
 - Forgalmazás technikai feltételei nem adottak
- Visszaváltás felfüggesztése történhet (max. 180 napra)
 - NEÉ 10%-át 10 nap alatt vagy 20 nap alatt a forgalomban lévő befektetési jegyek db számának 20%-át eléri a visszaváltási arány
 - Likvid eszközök aránya saját tőke 15%-a alá esik

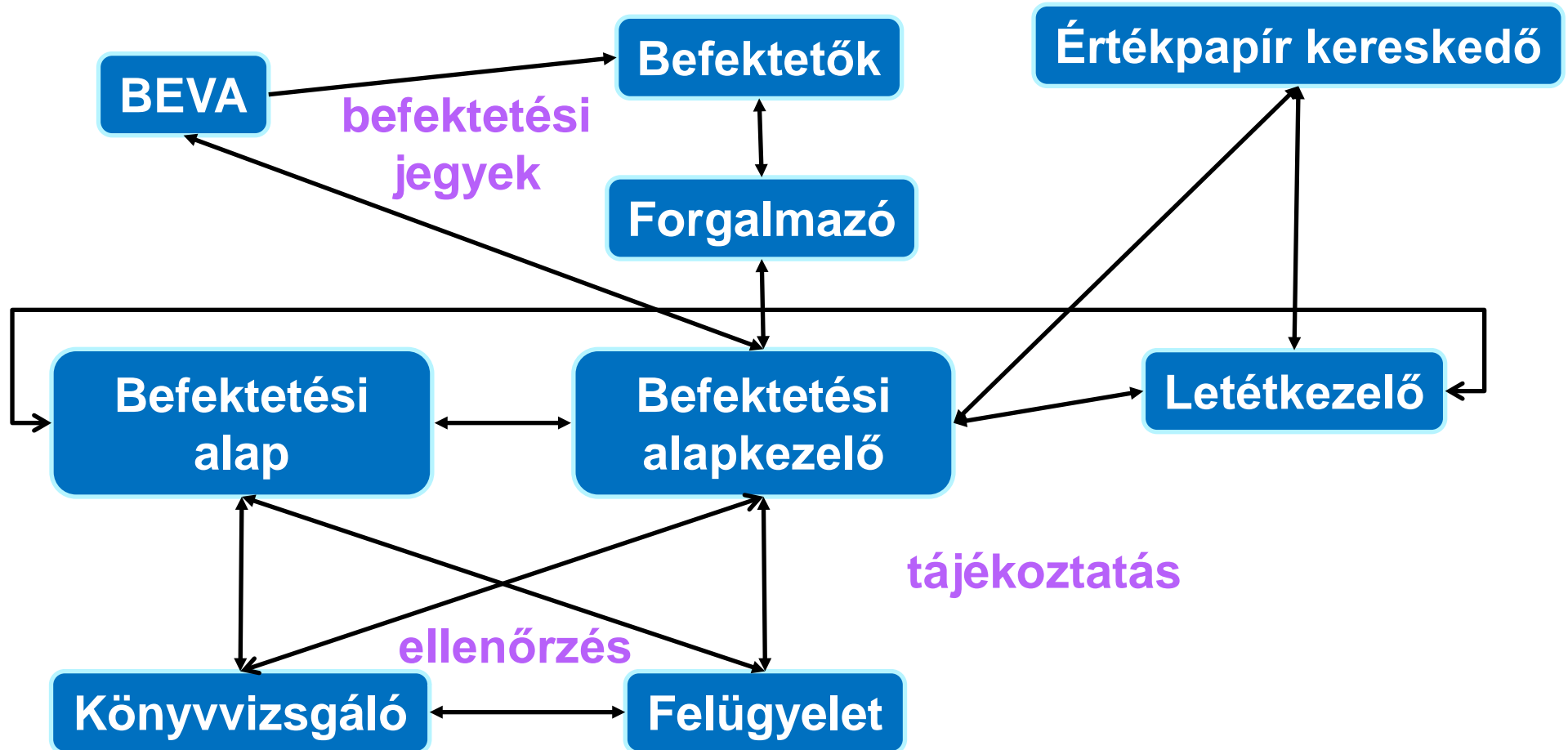
Nettó eszközérték meghatározása, közzététele

- Letétkezelő határozza meg
- Legfrissebb piaci árfolyam-információk alapján, kezelési szabályzatban rögzítettek szerint
- Nyílt végű alap esetében minden forgalmazási napra, zárt végű értékpapír alap esetében legalább hetente, ingatlan alap esetében legalább havonta meghatározni és közzétenni
- Naponta kell meghatározni, ha származékos ügyletet is tartalmaz az alap portfóliója

Nettó eszközérték meghatározása

- Számításhoz szükséges alapidokumentumokat az alapkezelő küldi meg a letétkezelőnek
- Ingatlan alap esetében ingatlan értékbecslőt köteles megbízni
 - Felügyelet hagyja jóvá
 - Három havonta – ingatlanok
 - Havonta – építés alatt álló ingatlanok

Működésben részt vevő szereplők

Tevékenysége:

- Befektetési alapkezelés
- Értékpapír-kölcsönzés
- Általa kezelt befektetési jegyekre vonatkozó megbízások felvétele és továbbítása
- Portfólió kezelés
- Befektetési tanácsadás
- Engedély alapján végezheti – Felügyelet adja meg:
 - Személyi, tárgyi, technikai feltételek
 - Működési szabályzat
 - Eljárási szabályzat

Szervezeti forma, jegyzett tőke:

- Részvénytársaság
- Fióktelep
- 100 m Ft
- Min. 250 m Ft - ha magán-nyugdíjpénztári vagyont is kezel és annak értéke a 2 mrd Ft-ot meghaladja

Működése:

- Befektetők érdekében a jogszabályoknak, működési, kezelési szabályoknak megfelelően jár el

Egyéb előírások:

- Tevékenységéért díjat számíthat fel (sikerdíj elszámolása)
- Egyidejűleg több alapot létrehozhat, kezelhet
- Elkülönített nyilvántartást köteles vezetni az általa kezelt alapokról
- Tőke, illetve hozamgaranciát vállalhat (bankgaranciával biztosítani kell), illetve ígéretet tehet (befektetési politika)
- Kapcsolattartás – PSZÁF, könyvvizsgáló, tájékoztatási kötelezettségek

2010-es változás:

- 327/2009 Kormányrendelet
- szolgáltatás elkülönítési szabályzat az egyedi portfóliókezelés vonatkozásában
- Portfóliónként vezetni a befektetéseket a 0-ás számlaosztályban
- Kiegészítő mellékletben további közzététel

Kiegészítő mellékletben további információk:

- a portfóliókezelésből származó vagy közvetlenül annak céljára szolgál
 - eszközök, források, bevételek, ráfordítások és költségek, mérlegen kívüli kötelezettségek
 - külön kiemelve a megbízással jogviszonyból eredően a szolgáltató rendelkezése alá került, ügyfelek tulajdonát képező pénzeszközöket és vagyontárgyakat, ügyletek értékét,
- kapott és adott biztosítékok, fedezetek,
- vállalt tőke- és hozamígéret, tőke- és hozamgarancia,
- további, a befektetési vállalkozásokra vonatkozó számviteli kormányrendelet szerinti információk,
- a kezelt befektetési alapok neve, típusa, nettó eszközértéke.

Szereplők tevékenysége (2) - Letétkezelő

Szervezeti formája:

- Hitelintézet vagy befektetési vállalkozás
- Felügyelet jóváhagyás szükséges
- Jogilag független az alapkezelőtől

Feladata, tevékenysége:

- Alap tulajdonában lévő értékpapírok letéti őrzése, nyilvántartása
- Alap bankszámlájának, értékpapír számlájának vezetése
- Befektetési jegyek forgalmazásával kapcsolatos teendők

Feladata, tevékenysége (2):

- Egy alapnak kizárólag egy letétkezelője lehet
- Összesített és egy jegyre jutó nettó eszközérték meghatározása, közzététele
- Alapkezelő ellenőrzése – jogszabályi előírásoknak megfelelően végzi-e tevékenységét
- Díjazás fejében végzi tevékenységét

Forgalmazó

- Befektetési jegyek értékesítése, visszaváltása
- Befektetők tájékoztatása

Értékpapír kereskedők

- Értékpapír tranzakciók lebonyolítása

PSZÁF, Könyvvizsgáló

- Ellenőrzés, felügyelet

- Alap definíciója, alapok típusai
- Alap működése, fontosabb résztvevők
- **Jogsabályi háttér és annak változásai**
 - Tőkepiaci törvény
 - 215/2000 kormányrendelet
 - Egyéb jogszabályok

2001. évi CXX. törvény - a tőkepiacról

- Alapkezelőkre vonatkozó általános szabályok
 - Befektetési jegy, alapok létrehozása, megszűnése, átalakulása, forgalmazás szabályai
- Különleges szabályozást igénylő alapok
 - Zárt végű, zártkörű alapok,
- Értékelési és befektetési szabályok (általános és speciális: alapok alapja, származtatott alapok, indexkövető alapok, ingatlan alapok, európai befektetési alapok)
- Tájékoztatási kötelezettség
- Letétkezelőre vonatkozó előírások
- Mellékletek

215/2000. Korm. rendelet – a befektetési alapok éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól

- mérleg, eredménykimutatás
- könyvvezetés
- származtatott ügyletek
- kiegészítő melléklet
- Beszámoló formátumok

Egyéb jogszabályok

- Számviteli törvény
- 47/2008-as PM rendelet a befektetési alapkezelő és a befektetési alap adatszolgáltatási kötelezettségéről

Befektetési alapkezelői tevékenység

- Alapkezelési, portfóliókezelési tevékenység
- Befektetési jegyek értékesítése, visszaváltása
- Tanácsadás, stb.

Alapkezelőre vonatkozó általános szabályok

- Formája (részvénytársaság, fióktelep)
- Saját tőke követelmények (100 mFt vagy 250 mFt)
- Alap nevében jár el
- Kezelési díj ellenében

Befektetési alapok létrehozása

- Induló saját tőke követelmények

Befektetési alapok megszűnése

- Felügyeleti nyilvántartásból történő törlés
- Megszűnés lehetséges:
 - Futamidő lejár
 - Befektetési jegyek teljes körű visszaváltása
 - Más befektetési alapba történő beolvadás
- Kötelező megszűnés:
 - Alap saját tőkéje 3 hónapon keresztül < 20 m Ft
 - Alap saját tőkéje negatív
 - Alapkezelő jogutód nélkül megszűnik – alap kezelését más nem veszi át

Befektetési alapok megszűnése

- Megszűntetés tényének közzététele, befektetési jegyek eladásának, visszaváltásának felfüggesztése
- Megszűnési jelentés - vagyon értékesítését, illetve az abból származó ellenérték befolyását követő öt, ingatlanalap esetében 15 napon belül
- Felügyelethez benyújtani, befektetőket tájékoztatni
- Rendelkezésre álló összeg kifizetése a befektetők részére – letétkezelő végzi

Befektetési alapok átalakulása

- Fajta, típus, futamidő megváltoztatása
- Korlátozások az átalakulásra:
 - Nyíltvégű nyilvános – zártvégű nyilvános
 - Nyilvános – zártkörű (csak összes befektető hozzájárulásával)
- Indokot, napot, feltételeket Felügyeletnek jóvá kell hagynia
- Auditálási kötelezettség nincs

Befektetési alapok beolvadása

- Beolvadási tájékoztató – Felügyelet jóváhagyása szükséges
- Hasonló befektetési politika, azonos fajta és típus
- Korlátozások beolvadásokra:
 - Nyílt végű nyilvános alapnak nem lehet zárt végű alap jogutódja
 - Zártkörű alap – befektetési jegy tulajdonosok beleegyezése
- Portfólió jelentés készítése – **könyvvizsgálónak alá kell írnia:**
 - Portfóliókban lévő eszközök, azok értéke
 - Összesített nettó eszközérték
 - Befektetési jegyek darabszáma, egy befektetési jegyre jutó NEÉ
 - Átváltási arány

Zárt végű alapok

- befektetési jegy a futamidő vége előtt nem váltható vissza
- szabályozott piacra történő bevezetés kötelező (nyilvános alap esetében)

Zártkörű alapok

- kezelési szabályzatban meghatározott körben történik
- Befektetési jegy kizárólag a meghatározott körben ruházható át
- Eltérő tájékoztatási előírások - kezelési szabályzat alapján
- Nem kötelező a könyvvizsgálat

Nettó eszközérték meghatározása és közzététele

- letétkezelő felelőssége
- legfrissebb piaci információk alapján a kezelési szabályzatban meghatározottak szerint
- nyíltvégű alap esetében forgalmazási naponta
- zártvégű alap esetében hetente
- ingatlan alap esetében havonta

Ingatlan értékelőre vonatkozó speciális előírások

Kizárólagos eszközök köre

- Befektetési eszköz
- Bankbetét
- Deviza
- Ingatlan (kizárólag ingatlan alap)

Korlátozások

- 10%-ot meghaladó közvetlen, közvetett részesedés, szavazati jogot megtestesítő értékpapír
- Egy kibocsátótól származó értékpapír – saját tőke max. 20%-a (kivéve OECD állampapír, nemzetközi pénzügyi intézmény hitelviszonyt megtestesítő értékpapírja)

Tőkepiaci törvény (4) – értékelési és befektetési szabályok (folytatás)

Egyéb korlátozások

- Saját maga által kibocsátott befektetési jegyek
- Alapkezelő, illetve kapcsolt vállalkozásai által kibocsátott értékpapír
- Alapkezelő és általa kezelt alap egymásnak nem adhat el befektetési eszközt

Megfelelés

- Vásárláskor kell teljesíteni a feltételeket
- 30 napon belül helyreállítani a limitsértést (eszközök árának változása, visszaváltások miatt változnak az arányok)

Hitelfelvétel, eszközök megterhelése

- Alap portfóliójában lévő eszközök zálogjoggal nem terhelhetőek (bizonyos eseteket kivéve)
- Alap nevében kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír nem bocsátható ki
- Befektetési jegyek visszavásárlása céljából hitelt vehet fel – saját tőke max. 10%-áig, max. 30 napra
- Értékpapír kölcsönadás – max. saját tőke 30%-áig
- Ingatlan alap esetében lehetséges hitelfelvétel: ingatlan beruházások összértékének max. 50%-áig

Rendszeres tájékoztatási kötelezettség

- féléves (45 nap) és éves (120 nap) jelentés (150 nap 2010-től)
- Tpt. határozza meg a tartalmi elemeket
- havonta portfóliójelentés

Rendkívüli tájékoztatási kötelezettség

- átalakulási, beolvadási hirdetmény
- befektetési szabályok, futamidő, kezelési szabályzat változása
- Befektetési jegy visszaváltásával kapcsolatos módosítások
- megszűnési jelentés
- Tájékoztatási kötelezettségnek az alap nevében az Alapkezelő tesz eleget

215/2000-es kormányrendelet (1)

- ❖ **Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség**
- ❖ **A mérleg tagolása és tételeinek tartalma**
- ❖ **Mérlegtételekhez kapcsolódó értékelési és egyéb előírások**
- ❖ **Eredménykimutatás**
- ❖ **Könyvvezetésre vonatkozó szabályok**
- ❖ **Származtatott ügyletek elszámolása**
- ❖ **Kiegészítő melléklet**
- ❖ **Cash flow**
- ❖ **Közzététel**

Speciális mérleg szerkezet

- Meghatározott mérlegséma az értékpapír- és az ingatlanalapokra
- **Eszköz sorok:**
 - Tárgyi eszközök – csak az ingatlan alapok esetében
 - Befektetett pénzügyi eszközök – általában üres
 - Készletek – eladási célra vásárolt ingatlanok – csak ingatlan alap esetében
 - Követelések – ingatlanok, értékpapírok eladási árának pénzügyileg nem rendezett összege, kölcsönbe adott értékpapír miatti követelés
 - Forgó eszközök – értékpapírok – eladási céllal vásárolt értékpapírok
 - Pénzeszközök
 - Aktív időbeli elhatárolások
 - Származtatott ügyletek értékelési különbözete (negatív is lehet)

Piaci értéken történő értékelés

- Értékelési különbözet sorok (eszköz és forrás oldalon is)
- Piaci érték és könyv szerinti érték közötti különbözet elszámolása a saját tőkében (értékelési különbözet tartaléka)
- Ingatlanokat, értékpapírokat, követelések, pénzeszközöket, származékos ügyleteket piaci értéken kell kimutatni
- Piaci értékelés: Tpt. szerinti gyakorisággal, kormányrendelet alapján elkészített értékelési szabályoknak megfelelően a letétkezelő által meghatározott piaci értéken

Piaci értéken történő értékelés (2)

- Figyelembe veendő információk:
 - Tőzsdei árak
 - Szabályozott piaci árak
 - Tapasztalati árakat, kibocsátó gazdasági helyzete
 - Befektetési jegy esetében egy jegyre jutó NEÉ
 - MNB által közzétett hivatalos árfolyam vagy választott hitelintézet deviza átlagárfolyama (számviteli politikai választás alapján)
- Származékos ügyletek esetében:
 - Jövőben várható nyereség vagy veszteség
- Ingatlanok – értékbecslő által meghatározott érték

Egyéb értékelési sajátosságok

- Devizás átértékelés: értékelési különbözet tartaléka vagy pénzügyi művelet eredménye – számviteli politikai döntés
- 3 hónapon túli követelésekre, aktív időbeli elhatárolásokra értékvesztés elszámolása

Speciális mérlegszerkezet

- Forrás oldali sorok
 - Saját tőke – lásd következő slide
 - Induló tőke
 - Tőkeváltozás (tőkenövekmény)
 - Kötelezettség – vásárolt ingatlan, értékpapír pénzügyileg nem rendezett összege, kölcsönbe vett értékpapír miatti kötelezettség
 - Passzív időbeli elhatárolás – fizetendő hozamok

I. Indulótőke

- 1. Kibocsátott befektetési jegyek névértéke
- 2. Visszavásárolt befektetési jegyek névértéke (-)

II. Tőkeváltozás (tőkenövekmény)

- 1. Visszavásárolt befektetési jegyek bevonási értékkülönbözete
- 2. Értékelési különbség tartaléka
- 3. Előző év(ek) eredménye
- 4. Üzleti év eredménye

215/2000-es kormányrendelet (8) – saját tőke

Saját tőke = Nettó eszközérték (Összes eszköz csökkentve kötelezettségekkel és passzív időbeli elhatárolásokkal)

Induló tőke = forgalomban lévő befektetési jegyek névértéke

Értékelési különbözet tartaléka = eszköz oldalon kimutatott értékelési különbözet sorok valamint a származtatott ügyletek értékelési különbözet sor összege

Speciális eredménykimutatás-szerkezet

- pénzügyi műveletek bevételei, ráfordításai
 - értékpapír tranzakciók eredménye, kapott kamatok, osztalékok
- egyéb bevételek, ráfordítások
- működési költségek
 - alapkezelési, letétkezelési díjak, könyvvizsgálati díj, PSZÁF díj, közzétételi díj, sikerdíj, stb.
- rendkívüli bevételek, ráfordítások
- fizetett, fizetendő hozamok
- tárgyévi eredmény

Számviteli törvényhez képesti plusz előírások

- üzleti évet terhelő költségek részletezése
- értékpapírok értékelési különbözetének értékpapír-sorozatonkénti részletezése
- értékpapírok részletezése
- ingatlanok részletezése
- portfólió jelentés
- származtatott ügyletek részletezése
- értékpapír kölcsönzés részletezése
- tőke, hozam ígéretek
- kapott, adott fedezetek, biztosítékok, óvadékok

Devizás könyvvezetés

- Kibocsátott befektetési jegyek külföldi pénznemre szólnak – ebben vezetheti a könyveit, készítheti el beszámolóját
- Forintról devizára történő áttérés
 - Számviteli törvény előírásai
 - Befektetési jegy devizanemétől eltérő devizanem nem lehet
 - Befektetési jegy devizaneméről forintra visszatérni nem lehet
 - Átszámítási különbözet – előző évek eredménye sort módosítja

Cash Flow kimutatás

- Meghatározott formátum (értékpapír- és ingatlanalapra is)

Közzététel

Működési CF sajátosságok

- Indirekt szemlélet
- Kiindulás tárgyévi eredményből (befolyt bérleti díjak, kapott hozamok nélkül)

Befektetési CF sajátosságok

- Direkt szemlélet
- Főbb sorok: ingatlanok beszerzése, eladása; befolyt bérleti díjak; kapott hozamok; értékpapírok beszerzése, eladása, beváltása

Finanszírozási CF sajátosságok

- Direkt szemlélet
- Befektetési jegy kibocsátással és visszavásárlással, illetve hitel és kölcsön felvétellel és törlesztéssel kapcsolatos cash flow

Közzététel:

- **befektetési alap éves beszámolóját az üzleti év mérlegfordulónapját követő 150 napon belül közzé kell tenni**
 - egy országos kiterjesztésű napilapban vagy
 - a befektetési alap honlapján vagy
 - a befektetési alapkezelő honlapján vagy
 - annak a szabályozott piacnak a honlapján, amelyen a befektetési alap által kibocsátott befektetési jeggyel kereskednek.

47/2008 PM rendelet (1)

Célja: a PSZÁF ellenőrizni tudja az alap működésére, tevékenységére vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartását.

Az adatszolgáltatás a főkönyvi és az analitikus nyilvántartásokon alapul.

A felügyelet által meghatározott elektronikus formában történik.

A szolgáltatott adatokat 5 évig kell megőrizni.

Négy féle jelentés:

- napi jelentés: nettó eszközérték (csak akik naponta megállapítják)
- heti jelentés: nettó eszközérték (csak akik hetente állapítják meg)
- negyedéves jelentés és éves jelentés: Közzé kell tenni többek között: nettó eszközérték; portfólió hozama, költsége, az alapkezelő díjbevétele; mérleg; EK; felügyeleti díjak; működési adatok; könyvvizsgáló adatai stb.

Elérhetőségek

Nagy Péter

+36 1 887 7494

+36 70 333 1505

peter.nagy@kpmg.hu